

Slovo k povzbuzení na neděli 7. července 2024, na 14. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Ez 2,2-5; Ž 123; 2Kor 12,7-10; Mk 6,1-6

Milé sestry, milí bratři,

zkusme zaměřit dnes svou pozornost **na čtení druhé**. Je z Pavlova **Druhého listu Korintským**, který patří k jeho nejosobnějším listům, někdy je příznačně nazýván „**Listem v slzách**“. Svatý Pavel totiž „v slzách“ opravdu píše, trápí ho nemalé problémy, které se v korintské církevní obci rozmohly po jeho odchodu, zejména odklon od původního evangelia vlivem působení «falešných proroků». Bolestivé pro Pavla bylo i **nepřijímání** jeho apoštolské služby ze strany (některých) korintských křesťanů, odůvodněné i **kritikou** snášející se na jeho vlastní **osobu**. Proto se – mimo jiné – snaží ukázat, že jeho **lidská slabost**, kterou **nepopírá**, nemůže umenšit a pokazit nic na velikosti a kráse Kristova **evangelia** a na účinnosti jeho působení skrze svatá tajemství. Naopak, je to právě **apoštolova lidská slabost**, která nakonec může dát skutečnému Kristu ještě více **vyniknout a zazářit**.

V dnešním úryvku – vedle odvolání se na mystická Boží zjevení, kterých se Pavlovi dostalo a jimiž chce prokázat, že «není pozadu» za oněmi samozvanými proroky a učiteli – (v dnešním úryvku) slyšíme především apoštolova **slova o tajemném «ostnu»**. Ten mu byl **dán «do těla»**, aby ho «**bil do tváře**» a aby se ho «**nezmocňovala pýcha**», jak Pavel píše.

Nesčetné množství úvah a polemik otevřela tato pasáž. Mnozí interpreti se již od dob křesťanského starověku pokoušeli a dodnes pokouší přijít na to, **co** by oním **tajemným ostnem** mohlo ve skutečnosti být, co mohl mít Pavel tímto «poslem to satanovým» na mysli. Jistěže, nikdo **není apoštolem Pavlem**, a proto nikdo nikdy nebude moci s jistotou říci, co jeho osten byl. Jelikož se ale i toto Pavlovo vyznání stalo součástí Božího slova, je legitimní o něm rozjímat. Můžeme se – s nutnou dávkou exegetické pokory – zkusit zeptat, co by tedy **onen osten** mohl třeba být. Abychom mohli odtušit, **čím** snad celá pasáž promlouvá **k nám**, co nám říká **o našich vlastních** případných **ostnech**, ať jsou jakékoli provenience a intenzity.

Řecké *skolops* skutečně znamená „**osten**“ nebo „**trn**“; označuje něco, co je přirozeně **ostré**, co vlivem svého tvaru, svou vlastní existencí **bodá**. Už v řečtině slovo označuje jak trn samotný, tak je i příslušnou metaforou. Pavel vyznává, že osten mu byl **dán přímo do těla** (doslova «tělu»), patrně ho tedy musel pociťovat i **nějak fyzicky**. Nejspíše tudíž **nešlo jen** o bolest jeho **duše** (třeba nad situací v korintské církevní obci), o **metaforu**, ale asi i o něco, co **bolestně** prožíval i **fyzicky**.

Ostatně ono tomu tak často je, že bolesti duše a těla se prolínají a navzájem podmiňují. Dokud žijeme **v těle** (jakože na zemi jinak žít nemůžeme), jinak tomu ani být nemůže. Každou svou **bolest** nutně vnímáme i **skrze své smysly**, bolest duše zpravidla i nějak somatizuje. Stejně jako bolest těla je trpně prožívána, často bere radost ze života. Naše **psychosomatická jednota**, jednota duše i těla, prožitku a vjemu prostě funguje, koreluje, je naší součástí. Bolest těla je proto často nějak spojena s bolestí duše a naopak.

Pavlův osten tak může znamenat vlastně **téměř cokoli**: Nějakou nemoc, tělesný handicap či tělesnou slabost. Anebo duševní bolest či slabost, limity vlastní osobnosti, trpně prožívané. Osten může poukazovat i na nějaké pokušení, které apoštol musel třeba snášet, zvláště pokušení tělesné. Nebo dokonce může být i výčitkou z toho, co se mu nepovedlo. A mnoho dalšího.

V každém případě sám **Pavel** svůj osten interpretuje jako «**posla satanova**», v řečtině *angelos sataná*. I samotnému satanovi – ne nepodobně jako tomu bylo již u starozákonního Joba – musel Bůh **dovolit**, aby Pavla trápil. Proto se také Pavel modlí, aby ho Bůh tohoto ďábelského ostnu zbavil: «Kvůli tomu jsem **tříkrát posil Pána**, aby mě toho zbavil» píše doslova. Kristus (on je ten «Pán», *kyrios*) to však **neučil**, a to s mystickým vysvětlením

Pavlovi: «**Stačí ti moje milost**, protože síla se tím zřejměji projeví **ve slabosti**». Apoštol svou slabost, svůj osten proto **přijímá**, aby na něm «spočinula Kristova moc», aby se v jeho slabosti ukázala **Boží síla**. Vyznává touhu, že i **navzdory** své slabosti a bolesti (či tělesnému pokušení) zůstane Kristu **věrný** a že žádná lidská slabost nemůže oslabit sílu a krásu (jím zvěstovaného) **evangelia** jako takového, sílu Kristovy přítomnosti v apoštolské službě.

Ne nepodobně tomu tak má být **i v našem případě**, s našimi ostny.

Každý máme a patrně i známe nějaký **svůj bolestivý osten**. Všichni jsme nějak slabí, nemocní (či ne-mocní) a hříšní. Zároveň všichni jsme povoláni být **Božím obrazem a Boží podobou ve světě**, být křesťany (doslova „kristovci“). Tím také aspoň nějak zvěstovateli evangelia, i přestože máme víru «v nádobách hliněných». Všichni jako lidé máme být **nositeli a rozdateli lásky**, která je vždy nějak **Boží**, Ježíšova.

Osten či ostny máme také **všichni**. Někdo **větší a bolestnější**, jiný **menší a snesitelnější**. Někdy je náš osten způsoben naší vlastní **vinou či pochybením**, jindy je do nás vložen **bez našeho přičinění**. Bývá i **směsicí** obojího, vlastní viny i díla „osudu“. Často se za svůj osten také **stydíme**, skrýváme jej, nechceme, aby se ukázal. Osten nás **bolí a trápí**.

I my jsme proto možná již leckdy **prosili Pána Ježíše**, aby takový osten od nás odňal.

A leckdy neodňal. Proto **bolestný osten** – našich nemocí těla i duše, našich slabostí, našich pokušení, výčitek, různě poškozených mezilidských vztahů, osten vědomí promarněných životních příležitostí k dobru, anebo využitých příležitostí ke zlu, osten našich hříchů, osten našich strachů a obav, ať už oprávněných či nesmyslných, osten naší slabosti a neschopnosti něco změnit, či osten něčeho temného v nás (a tak dále) – **naš osten**, ať je jakýkoli, **zůstává a šlehá** nás stále do tváře. Každého jiný, každého jinak, ale nějak každého.

Je-li tomu tak, je dobré se najít **v Pavlově vyznání**. A i třeba přijmout, že ten či onen náš **osten** nám **zůstává**. Věříme, že i proto, **aby** i v našem životě vyniklo to **Boží**, větší než my. **Abychom** i my **zpokorněli**; před Bohem, před lidmi i sami před sebou. **Abychom** měli více **soucitu s ostatními**, kteří mají zase jiné, své ostny, často třeba bolestnější než my. Ostny nám zůstávají, **abychom se učili prosit** Pána Ježíše o milost a sílu je **nést** a **neublížovat** jimi druhým lidem, nezatěžovat je sebou přespříliš. **Abychom** naopak svými ostny raději **pomáhali**. Abychom se pro své ostny, pro své slabosti stali **silnějšími v lásce**, lidštějšími.

Což **možné** opravdu je. **Přijaté ostny** mají skutečně sílu nás **zlidštit**, zpokornět, odbožštit ve vlastních očích i v očích našeho okolí, pokořit nás k větší **lásce** a empatictějšímu **soucit**u. A k větší **pravdivosti** v pomáhání druhým. Člověk **zbitý** do tváře **vlastními ostny** má totiž větší naději, že bude druhým **pomáhat** a vycházet vstříc ne již z pozice pyšného dokonalého, ale jako **pokorný ne-mocný**, ostny také probodaný člověk, více odkázaný na Boží pomoc. Pokorný, ostny probodnutý člověk má možnost snadněji **pomáhat „jen tak“**, pro dobro samo, bez ukájení vlastního pocitu dokonalosti, neboť ho pro svůj osten nemá. Právě tehdy, díky jeho slabosti, může v jeho lidském jednání více vyniknout **to silné Boží**.

Milé sestry, milí bratři, kéž bychom tak byli aspoň nějak schopni **se svatým Pavlem vyznat**: «Proto s radostí přijímám slabosti, příkoří, nouzi, pronásledování a úzkosti a snáším to pro Krista. Neboť když jsem slabý, právě tehdy jsem silný».